

Mētrienas

Izdod Mētrienas pagasta pārvalde

2023. gada augusts – septembris

Nr. 4 (281)

Dzīve

draudīga negaisa
gaidībās
diena šūpojas
ezera šūpolēs
un mākoņi
debesu staigoņi
tajā kā dīvainē lūkojas
it kā pasaulē
pārpārēm dīvainā
būtu vēl kas
par dīvainu
dīvaināks
it kā pasaule
negaisu pārpilnā
kaut uz brīdi
spēj iegrimt vēl mierībā
(A. Skrjabe)

Tik vien tā prieka, vasara jau lēnām aiziet, saulriets pienāk arvien ātrāk, rūgti smaržo rudens karaliene mārtiņroze, un atvasara, atcerēdamās par nelielo siltumu jūlija dienās, dāsni to dāvina septembrim, lai vēl tiek rešnvēderim ķirbim, ābolam, kas beidzot var pa īstam sasmelties zemes valgmī, un visiem, kas

rosās pa pļavu, lauku vai dārzu. Meža sūnās, lauku malās sēņu vai biezs, lūkojam tik pēc prāviem groziem. Bet atkal jau sola ko nelāgu – spēcīgu negaisu. Jau augusts šogad izcēlās ar tik stipriem negaisiem, ekstremāliem laika apstākļiem, lietussgāžiem un lielgraudu krusu, kad ko tik nepatīkamu un baisu vairs negribas. Trīs reizes negaiss sapurināja vai visu Latviju, 7., 18. un 31. augustā notiekošais daudziem no jauna lika saprast, ka dabas spēki nejoko, bet bieži vien sagrauj savā ceļā visu: lauž kokus kā skalus, rauj jumtus, noposta sējumus, ražu, kas vēl uz lauka, mašīnas, siltumnīcas, pat cilvēkus savaino. Arī mūsu pagasta iedzīvotāji to izjuta, un nu jāiegulda prāvi līdzekļi un darbs, lai visu atjaunotu un sakārtotu.

Šī gada augusts deva iespēju arī paraudzīties uz zilo supermēnesi. Kas tas tāds – dažs labs jautās. Zilais supermēness – tā ir reta parādība, kad Zemes vienīgais dabiskais pavadoņs ir tuvāk mūsu planētai. Zilais supermēness nebūt nav zilā krāsā, šo terminu lieto, ja pilnmēness ir redzams divas reizes

vienā mēnesī. Nākamā iespēja ko tādu ieraudzīt būs vien 2037. gadā.

Augusts bija skaistiem pasākumiem bagāts. Turpat vai trīs dienu garumā pagasta ļaudis un visi interesenti varēja sekot līdz vērienīgam notikumam – Minhauzena svētkiem, ko šeit, Ozolkalna estrādē, un arī Praulienā organizēja mūsu mednieku kolektīvs, pulcinot citus mednieku kolektīvus no visas Latvijas. Tik daudz cilvēku vienviet diezin vai atceramies. Protams, tradicionālie sporta svētki augusta nogalē, bet pa vidu mājas kafējnīcu dienas, ko uzņēmīgais Andrejs Briedis kopā ar ģimeni organizēja savās mājās. Kā saka, bija visām gaumēm.

Nāk rudens, šur un tur jau bērziem pa dzeltenu lapu rotājumam, dālijas koši saziedējušas, tā vien gribas katru ziedu kaut ar acīm apmīļot. Lai Jums visiem krāsains rudens, katru dienu atrast ko sirdij tuvu, mirkļus vadīt ar prieku un mierīgu prātu. Līdz baltiem Ziemassvētkiem.

Ināra
Foto V. Otvare

Minhauzens Mētrienā

Mednieku festivāls „Minhauzens” ir ikgadējs pasākums, ko atbalsta un rīko Latvijas mednieku savienība, un tas notiek pie kāda izvēlta mednieku kluba, kas uzņemas atbalstīt festivālu. Šogad bija 23. gadskārtējais festivāls. Mētrienas mednieki festivālā piedalījies trīs reizes, un tad arī radās ideja šo krāšņo pasākumu atvest uz Mētrienā. Tas viss, protams, nebūtu iespējams bez Madonas novada domes, Mētrienas pagasta pārvaldes, šautuves „Palejas” atbalsta. Liels paldies Aldim Ošam, kas atvēlēja lauku, kur izvietot telšu pilsētiņu, Intaram Tumanovam par skaisto medību torni, kas tika labākajai komandai un, protams, visai Mētrienas mednieku komandai, kas bija iesaistīta pasākuma organizēšanā un apkārtnes sakopšanā, lai varētu skaisti sagaidīt viesus. Un dalībnieku nebija maz – gandrīz četri tūkstoši!

Festivālā piedalījās mednieku klubi no visas Latvijas. Šogad kopā sabrauca 62 komandas, kuras startēja 13 dažādās disciplīnās. Sešas no tām bija šaušanas disciplīnas, kas risinājās šautuvē „Palejas”. Makšķernieki sacentās, kurš spēš izvilkāt visvairāk zivju Aiviekstē. Tautas namā dalībniekiem bija jāizpilda Zināšanu tests, bet zolītes turnīrā varēja piedalīties visas dienas garumā. Dažādās disciplīnās tika noskaidroti spēcīgākie un veicīgākie: sievu nešana, nažu mešana, loku šaušana, aļņa vilkšana. Katrā no kluba komandām startēja 15 cilvēki, kuri tika sadalīti pa disciplīnām, lai noskaidrotu individuāli labākos, bet kopvērtējumā tika noskaidrotas sešas labākās komandas. Balvu fonds gana iespaidīgs – 20000 euro, ko sadalīja visu disciplīnu labākie. Pati labākā un izveicīgākā komanda šogad balvā ieguva medību torni no „Medibutornis.lv”.

Festivāls notiek augusta pirmās nedēļas nogalē un ilgst divas dienas. Komandas ieradās piektdien, iekārtojās telšu pilsētiņā un gatavojās vakara gājienam, kā arī priekšnesumam atbilstoši gada tematikai. Mūsu tematika bija

Skats no malas uz festivālu „Minhauzens” Mētrienā

No 4. līdz 6. augustam Mētrienā notika visas Latvijas mednieku festivāls „Minhauzens”. Līdzīgs pasākums bija pirms trīsdesmit gadiem Madonas mednieku biedrības rīkotais pasākums pie Lazdonas ezera. Mētrienā līdz šim lielākais publiskais pasākums notika pirms trīsdesmit gadiem. Tās bija ceļu

„Pasaku mežs.” Pēc visiem skaistajiem priekšnesumiem piektdienas vakars noslēdzās ar balli un krāšņu ugunošanu. Par labu balles atmosfēru piektdien parūpējās grupa „Laika upe.”

Sestdien visas dienas garumā komandas startēja savās disciplīnās, bet bez tā visa notika arī daudz citu pasākumu. Bija iespēja apmeklēt tirdziņus, kas gan vairāk bija saistīti ar mednieku lietām. Visas dienas garajām aktualitātēm medību jomā. Tāpat bija skatāma medību suņu parāde, kā arī Latvijas

darbnieku sporta spēles ar apmēram 2000 dalībnieku. Atceros, kā goda viesi ministru Egonu Slēdi, Ozolkalna parkā ievizināja Pēteris Sniedze zirga droškā. Protams, ka šoreiz dalībnieku bija aptuveni trīs reizes vairāk nekā iepriekšminētajā pasākumā.

Mētrienieši festivālam gatavojās vairākas nedēļas. Tika sagatavots un izkopts parks ap estrādi, ierīkota telšu pilsētiņa no Ozolkalna estrādes Zeltiņu māju virzienā. Ceturtda augusta vakarā ieradās sešdesmit divas komanda no da-

staltbriežu piebaurošanas čempionāts. Protams, netika aizmirsts par mazākajiem dalībniekiem. Viņiem dalība Mini Minhauzenā.

Dienas noslēgumā apbalvošanas ceremonija un, protams, festivāla noslēguma balle ar grupu „Sokrāta brīvdienas.”

Mētrienas mednieku kolektīva vadītājs
Intars Jurgis

žādām Latvijas mednieku organizācijām. Pats Minhauzens pieņēma un izrīkoja dalībnieku parādi, kurā katra organizācija uzstājās ar savu vizītkarti. Es šajā pasākumā biju pasīvis vērotājs no malas. Pēc parādes notika balle gandrīz līdz rīta gaismai. Agrā rīta stundā pie estrādes kā pirmo satiku Juri Mālnieku, kurš bija veicis neparedzētu, bet ļoti vajadzīgu darbu. Šaušana ar medību ieročiem notika Prailienas pagasta „Palejās”. Kā pirmie uz norises vietu pie Aiviekstes devās makšķernieki, kuriem bija labāki

lomi nekā iepriekšējās tāda veida sacensībās. Pirmajā vietā bija makšķernieks ar vairāk nekā 3 kg smagu plaudī. Pārējie pasākumi notika estrādē vai tās tuvumā. Turpat notika šaušana ar mazkalibra pneimatiskajiem ieročiem. Daļa sacensību notika uz ūdens. Medību suņu izstādē pārsvarā bija Bavārijas asinsspēdu medību suņi. Sagatavošanās periodā veselās divas nedēļas tika veikti darbi Mētrienas mednieku kolektīva vadītāja Intara Jurgā vadībā, kurš arī iznesa lielāko slodzi uz saviem pleciem. Bija nelielas domstarpības starp mētrieniešiem un kādu dāmu, kura bija norīkota par organizatori. Lai gan izskanēja dažas kritiskas piezīmes par pasākumu, tomēr jāatzīst, ka tas bija ļoti labi organizēts. Visu 5. augustu, atrodoties kopā ar citu organizāciju biedriem, dzirdēju tikai atzinīgus vārdus par festivālu. Tāpēc vēlreiz atzinība Intaram Jurgim, mežziņiem, paldies arī pagasta pārvaldes vadītājam un īpašumu uzturēšanas nodaļas darbiniekiem. Pasākuma laikā tika iepazīti daudzu mednieku organizāciju biedri, personīgi es esmu pateicīgs Vecumnieku organizācijas medniekam Dainim ar ģimeni.

Ilmārs Grudulis

Trešā augusta rīts saulains, silts. Tirumā gar ezera malu darbīgs cilvēku pulks, skrien kā skudriņas. Uzrodas mietiņi, robežlentītes, atkritumu urnas.

Ceturtais augusts tāds pats jauks, darbojos pa māju, dārzū. Sāk parādīties pirmās mašīnas, tad nākošās, cita par citu smukākas. Parādās pirmās „mājas”. Viss pagalsm sāk smaržot pēc dūmiem un grilētiem labumiem. Savu sunīti piekēdēju, purniņš gaisā, tik garšīgi smaržo, gribētos pulciņā. Gudrākie suniņi demonstrē savu „mākslu” estrādē, tā ka manējam sasveicināšanās izpaliek. Ārā iešana tikai pavadiņā. Eju pēc pasta, divi vīriēši kļīst pa ceļu, saka: „Cik tā Mētrienā tomēr skaista, ko ieteiksiet vēl apskatīt?” Jautāju, no kurienes tad kungi ieradušies. No Cēsīm un Engures. Viens tiešām no tālas vietas. Saku: „Nu tad tik uz priekšu, 1,4 km attālumā ir Teiču rezervāts, varēsiet pastaigāt pa laipām”. Esot tiešām par tādu purvu dzirdējuši, vai tad tik tuvu atrodoties? Nu laikam jau aizdevās, redzēju mašīnās aizbraucot.

Vakarā pirms gulēšanas ap 23.00 izejam ar sunīti ārā, spīd pilns mēness, teltī iepretim mājai tik skaisti skan dziesmas latgaliski, visas vecās ziņģes.

Sēžu uz blukīša un ilgi klausos. Ko nu vairs par miegu. No parka puses skan balles mūzika, gulēšana ne prātā.

Nākošā vakarā superskaistā ugunošana. Riktīgi izdevies salūts. Toties dienā no parka puses skaļruņos var dzirdēt visas pasākuma izdarību komandas. Zvana, prasa: „Kā jūties?” Saku, ka ļoti labi, viss mierīgi, pieklājīgi, nav nekādu bum-bum. Naktīs visas teltis izgaismotas, krāsainas – īsta sapņu pilsēta.

Vakarā pie manis atbrauc ciemiņi uz kapu svētkiem Ļaudonā. Arī viņi dabū redzēt šo skaisto skatu mūsu mazajā Mētrienā. Ļoti liels prieks par neaizmirstamajām emocijām, milzīgs paldies par grandiozo darbu organizatoriem. Tik vērienīgu pasākumu noorganizēt nav viegli.

Sirds šausmās notrīc, iedomājoties, ka pēc dienas, 7. augustā, uznāca lielā vētra, kas tad paliktu pāri no skaistuma?

Atkritumu urnas, ko nespēja savākt, vējš, brāžoties kā negudrs, izmētāja pa visu labības lauku...

Lai visiem medniekiem laba veselība un tiešs trāpījums pa visu, ko šauju!

„Dreimaņu” Astrīda

1. septembris – Zinību diena bērnodārzā

Es paņēmu vasaras sapni
Un dāliju pielikšu klāt.
Pie dālijas asteres ziedu,
Lai rudens smaržojot nāk.

1. septembris no vasaras kopā sasauca mūsu pirmsskolas bērnus „Taurenīšu” un „Mārīšu” grupiņās. Zinību dienas pasākums sākās ar skolotāju sagatavoto leļļu teātri „Lelle Tince grib uz bērnodārzu”. Lellei Tincai ļoti gribējās uz dārziņu, bet visi satiktie dzīvnieki bija apmierināti ar savu ikdienu nemācoties. Pateicoties Gudrajai pūcei, lelle Tinca atrada sev tīkamu bērnodārzu „Pasaciņa” Mētrienā.

Dziedot dziesmas un ejot rotaļās, kopā atcerējāmies pagājušo vasaru un patīkamākos vasaras piedzīvojumus. Saulītes vilināti, devāmies laukā, kur, izpildot uzdevumus un pārvarot dažādus šķēršļus, nokļuvām „Sapņu namiņā”. Mājīga, draudzīga pasēdēšana, gardumi un piparmētru tēja bija labs Jaunā mācību gada sākums.

Lai mums visiem krāsains, radošs, labiem darbiem un labām domām piepildīts jaunais mācību gads!

Foto **Aiga Ivāna**

Rudens – kāzu laiks jeb saruna ar godu saimniecēm

Dažādu godu saimnieces prasmes agrāk laukos bija patiesa goda lieta. Gandrīz nevienas lielākas vai mazākas svinības neiztika bez tuvākajā apkārtnē iecienītu saimnieču un viņu palīdzību uzaicinājuma mājās, kur gatavojās kādam svarīgam notikumam. Saimnieces lūkoja, lai galdi būtu klāti atbilstoši notikumam un tā laika labākajām tradīcijām. Vairākas dienas tad tika gatavots, pārdomāta katra lieta, servēti un noformēti galdi un telpas.

Patlaban gan tradīcijas mainījušās, jubileju, kāzu un bērnu mielasta galdus klāj sabiedriskās ēdināšanas uzņēmumi.

Bet katrā pagastā ir atrodamas agrāko godu saimnieces, pārsvarā kundzes jau gados, kuras var pastāstīt par savu pieredzi, vērojumiem un tradīcijām.

Mūsu pagastā godu saimnieces ir Aija Tumanova un Vēsma Zepa. Ar viņām tiek saulainā septembra sākuma pēcpusdienā, un saruna ir ne tikai par godu saimnieču lietām, bet arī par skolas laiku, par dzīvi vispār.

Kā nonāci līdz godu saimniecei?

Vēsma: Mamma bija beigusi Rankas mājturības skolu, gāja strādāt pa mājām, gatavojot godus. Reiz kāda no saimniecēm bija saslimusi, un tā mamma paņēma mani līdzi. Arī mana vīra māte bija saimniece. Pašai tas ļoti patika un interesēja. Atceros, ka pirmajās kāzās, kurās strādāju, ēdieni bija jānēsā tālu.

Aija: Ģimenē augām 5 bērni, dzīvojam trūcīgi, daudzreiz tiku uzaicināta darboties kopā ar saimniecēm. Man tas iepatīkās. Pēc vidusskolas beigšanas sāku strādāt Ļaudonā ēdnīcā, ļoti daudz zināšanu apguvu pie saimnieces Rasas, kā arī pašmācības ceļā. Rasa bija lieliska pavāre, visu iemācīja ļoti labi. Ieguvi 4. kategoriju. Vēlāk strādāju ēdnīcā Barkavā, kur atkal ieguvi citu pieredzi ēst gatavošanā.

Kam gribētu teikt paldies par sniegtajām zināšanām un prasmēm?

Vēsma: Pirmkārt jau savai mammai. Daudz zināšanu sniedza Pēteris Sniedzes mamma, būdama prasmīga saimniece, paldies Veltai Andersoni, arī Aijai Tumanovai.

Aija: Mildai Stārastei, Proskovjai Krjukovai, savai vīra mātei Annai Tumanovai, ar kuru kopā bija ļoti viegli strādāt.

Vai vadies vairāk pēc receptēm internetā vai savām garšas izjūtām un pārbaudītām vērtībām?

Vēsma: Pēc garšas, patīk eksperimentēt.

Aija: Bieži izdomāju pati, patīk pagatavot un izgaršot ko jaunu. Bet ir ēdieni, kad jāpieturas pie receptēm.

Ēdienu baudām arī ar acīm. Galda klājums, ēdiena izskats ir tikpat svarīgs kā ēdiena garša. Kas palīdz šajā radošajā procesā?

Vēsma: Pieredze nāk ar gadiem. Daru un vēroju, lai patīk pašai.

Aija: Palīdz radošā izdoma, tas viss notiek procesā. Neesmu saldummīle, tāpēc torti nespētu nodekorēt. Ļaudonā kulinārijā esmu to darījusi, bet individuāli nē.

Kādus ēdienus pašai patīk gatavot?

Vēsma: Varu pagatavot jebko. Kad atbrauc bērni, tad zinu, kas kuram garšo, un gatavoju dažādus ēdienus. Dēlam Raivim arī patīk gatavot.

Aija: Patīk gatavot gaļas ēdienus. Arī salātus gatavoju, tos vairāk gatavo Ivita un Intars, bet ļoti padodas cepumu cepšana.

Vai rosišanās pie plīts arī ikdienā sagādā prieku? Vai izmanto ātro ēstuvju piedāvājumu un pusfabrikātus maltītes pagatavošanā?

Vēsma: Patīk gatavot pašai, tas ir daudz veselīgāk un garšīgāk. Nesen pati iemācījos pagatavot ātro picu.

Aija: Labāk gatavoju pati, var jau kādreiz izmantot arī ātrās maltītes, bet ne ikdienā, varbūt, kad esi kādā ekskursijā.

Abas esiet saimniekojušas arī kāzās. Varbūt atmiņā kādi jautri atgājiņumi?

Vēsma: Abas ar Aiju esam bēgušas pa pirts logu no kāzu viesiem, kas bija par daudz „iestiprinājušies”. Ir ievērotas dažas interesantas lietas: Ja vēja virpulis sagriežas pirms kāzu mašīnas, tad jaunais pāris ilgi kopā nedzīvo. Lai pāris

dzīvotu kopā daudzus gadus, mašīnā jāiekāpj un jāizkāpj pa vienu pusi.

Vispār jau virtuvē ir visas jautrības, dziedāšana, smiešanās, joku plēšana.

Aija: Jā, esam mukušas no viesiem. Atceros, ka pirtij kāzās aizbāza skursteni. Esmu paskaitījusi, apmēram, cik godos esmu saimniekojusi: 12 kāzās, 13 lielākās jubilejās, 30 bērēs.

Mētrienas godu saimnieces: Biruta Upīte, Ausma Gricmane, Anna Tumanova, Proskovja Krjukova, Dace Tropa, Gaida Kaufelde, Velta Pabrūkle, Alīna Kaļeņikova, Indra Jeremejeva, Māriete Siliņa, Gaļina Klūga, Aina Palieka, Agripina Semjonova, Jevgenija Jermacāne, Milda Stāraste.

Vēsma ar Jāni ir bijuši vedēji kāzās. Ko tas jums nozīmēja?

Vēsma: Esam bijuši vedēji 7 kāzās. Vedēji – tie ir pasākuma vadītāji, un tas prasa ļoti pārdomātu sagatavošanos. Principā viss atkarīgs no publikas, viesiem. Ir kāzas, kad viesi ir atraktīvi, labprāt visās aktivitātēs piedalās, bet reizēm diezgan pasīvi, grūti iekustināmi. Ļoti jautras bija Rutas un Jāņa Mastiņu kāzas. Savukārt Ligitas un Inta Podnieku kāzas notika jēkabilī, bija ļoti karsts, un, braucot uz mielastu vietu, ceļā gaidīja 9 vārti. Pulksten 14 bija sarakstīšanās, bet uz mielastu ieradāties pavēlu vakarā. Tas bija āprāts.

Kāzas mūsdienās nav biežs pasākums, mainījusies sabiedrības attieksme pret ģimeni. Tā, diemžēl, nav lielākā vērtība lielai daļai jaunākās paaudzes. Izpaliek atbildība un pienākuma apziņa. Kāpēc, Tavuprāt, tā?

Vēsma: Šis ir tāds steidzīgs laikmets. Ir izauguši egoisti, kas domā tikai par sevi. Nav normāli, ka cieš bērni. Bet viss

jau atkarīgs no cilvēka paša.

Aija: Manuprāt, tas ienāk no ārzemēm, tā ērtāk, nav jākārto nekādas formalitātes.

Lasītājiem būtu interesanti, ja padalītos ar kādu savu recepti. Vai kaut kas nāk prātā?

Vēsma: Ātrā pica, 3 olas, 5 ēdamkarotes majonēzes, 5 ēdamkarotes miltu

Visas sastāvdaļas sajauc, liek uz cepampapīra, izklāj, virsū var likt visu, kas kuram garšo: kečupu vai tomātu mērci, rīvētu sieru, desu. Cep 15 minūtes 180°.

Ābolu kūka. 100 g sviesta, 300 g cukura, 3 olas, 5 ēdamkarotes skāba krējuma, 1 tējkarote cepampulvera, 2 glāzes miltu, vaniļins, āboli.

Sviestu izkausē, pieber cukuru (daļa cukura izmantojama ābolu apbēršanai), paputo, pievieno olas, krējumu, vaniļīnu, cepampulveri, miltus, visu labi izmaisa. Iepriekš samizo ābolus, uzber cukuru, lai atsulojas. Mīklai uzklāj ābolu kārtu, cep 40 minūtes 180°. Sulu, kas atdalās no āboliem, nolej, samaisa ar 1 ēdamkaroti krējuma un 1 olu, saputo, lej virsū jau paceptajai kūkai, vēl pacep līdz gatavībai. Lai garšo!

Aija: Tītara krūtiņa. Tītara krūtiņas fileju iegriezī šķēlītēs, tajās sapilda garšvielas, malto gaļu ar marinētiem gurķiem, satin marlītē, pēc tam vāra un apcep. Lai izdodas un labu apetīti!

Paldies Vēsmai un Aijai par atsaucību, jaukajām sarunām un viesmīlību. Septembra saulīti un cienastu baudīja

Ināra

Foto no Aijas un Vēsmas personīgajiem arhīviem

Prieks par jauniešu iniciatīvu

Šogad Madonas novadā varēja pieteikties pasākumam „Nodarbinātības pasākumi vasaras brīvlaikā personām, kuras iegūst izglītību vispārējās, speciālās vai profesionālās izglītības iestādēs” Tāda iespēja bija arī Mētrienas pagasta jauniešiem.

Šī projekta mērķis: Veicināt skolēnu īslaicīgu nodarbinātību vasaras brīvlaikā valsts līdzfinansētās darba vietās, nodrošinot skolēniem iespēju iegūt prasmes, iemaņas un pieredzi.

Projektā iesaistītie dalībnieki: Skolēni vecumā no 15 līdz 20 gadiem (ieskaitot), kuri iegūst izglītību vispārējās, speciālās vai profesionālās izglītības iestādēs.

Kad pasākums tiek īstenots? Pasākums tiek īstenots skolēnu vasaras brīvlaika mēnešos no 1. jūnija līdz 31. augustam. Skolēns pasākumā piedalās uz laiku līdz vienam vai diviem mēnešiem.

Paldies Mētrienas pagasta jauniešiem Esterei, Ivo un Elīnai par ieguldīto darbu. Prieks bija kopā strādāt! Uz tikšanos nākamgad!

Ilona Zalāne

Ne jau skolai, bet gan dzīvei mēs mācāmies (Spārnots latīņu teiciens)

ATMIŅU MIRKĻI

Uz laiku jāpārceļas 74 gadu senā pagātnē, kad uzsāku skolas gaitas Mētrienas septiņgadīgās skolas 1.klasē. Tā bija Kalnaskola, kurā izvietojās mazākās klases. Dzīvoju Mētrienas pagasta Lielmežniekos, patālu no centra, tāpēc pirmsskolu netiku apmeklējis. Par laimi skolā klases audzinātāja bija manas mātes tēvamāsa Kristīne Viksniņa (dzimusi Zvaigzne, 1883.g.), kura mani ievadīja sākotnējās skolas gudrībās. Skolotāja Viksniņa savā profesijā bija cilvēks ar milzīgu darba stāžu, beigusi Augstāko meiteņu skolu Rīgā, par skolotāju sākusi strādāt no 1903.gada. Visilgāk viņa nostrādājusi Ļaudonā, no 1917. līdz 1940. gadam. Padomju okupācijas laikā, 1940. g. 1. septembrī, skolotāja Viksniņa no darba Ļaudonā tika atbrīvota, „kā izkalpojusi pensiju”. Skolotājas pienākumus viņa turpināja pildīt Vecgulbenes pagasta Krusta 1.pamatskolā un no 1941.g. 1.oktobra Mētrienā. Skolotāja Viksniņa dzīvoja Mētrienas centrā – Kalnciemos (šobrīd mājas nav). Ap 1930. gadu tur dzīvoja galdnieks Donats Ratnieks. Vēlāk viņš blakus uzcēla māju Oglīši. Kādu pusgadu arī es dzīvoju pie tantes Kristīnes Kalnciemos. Atceros, ka tiku gulējis arī skolas internātā, kas atradās Lejasskolā. Sestdienās kājām mēroju ceļu uz apmēram 6 – 7 kilometriem attālajiem dzimtajiem Lielmežniekiem, atpakaļ uz skolu tāpat. Citreiz kaimiņš Voldemārs Smalkais (1908 – 1950) no Banderu mājām, vezdams uz skolu savu meitu Gaidu (dz. 1936. g., precējusies Bebre), paņēma arī mani. Jāatgādina, ka 1949. gada aprīlī Mētrienā bija nodibinājies Oškālna vārdā nosauktais kolhozs, ar centru Runci – Vintieši – Aizezere, un kolhoznieki zirgus vairs nedrīkstēja turēt. Mums tuvākā kolhoza zirgu novietne (ferma) atradās Banderos, kur zirgus aprūpēja Voldemāra sieva Zenta Smalkā, dzimusi Eglīte (1914 – 1994). Pats Voldemārs Smalkais savā laikā bija beidzis Dārzkopības un biškopības skolu Vecbebras, tāpēc kolhozā viņam uzticēja Revīzijas komisijas priekšsēdētāja amatu, lika iemērīt kolhozniekiem palīgsaimniecības. Taču 1950. gadā kolhozos iesākās «kadru tīrīšanas», cilvēku vajāšanas par izdomātiem iemesliem, piederība aizsargu organizācijai utt. Tas gan bija sadzīvīks iemesls, kad mūsu kaimiņiene Minna Baklāne (1905 – 1979) no Blaumaņu mājām 1950. g. 21. februārī kolhoza pilnsapulcē žēlojās,

Bijusi 4- gadīgā Mētrienas pamatskolas (1950 – 1965) ēka Ļūmānos pēc tās slēgšanas.

Foto: ap 1978. gadu, autors nezināms

Mētrienas pagasta Lielmežniekos ap 1947. gadu. A. Apsītis starp vecākiem, aizmugurē skolotāja Kristīne Viksniņa. Pirmklasnieks Austris būs pēc diviem gadiem. Foto: skolotājs Jānis Gailītis.

Ļūmāni ap 1950. gadu. Pirmajā ēkā atradās Mētrienas ciema padomes izpildkomiteja, pasts un veikals. Otrā ēkā krējotava.

ka Revīzijas komisijas priekšsēdētājs biedrs Voldemārs Smalkais nedodot zirgu skolēnu aizvešanai uz skolu. Biedrs Smalkais atbild, ka zirgu vairāk mājās neesot bijis, kā vienīgais, kuru vajadzējis biedram Smalkais personīgās meitas un Jūlija Apsīša dēla (tas ir, mani – A.A.) aizvešanai uz skolu, bet biedrs Roberts Baklāns (1907 – 1979) savus bērnus varējis vest uz siena vezuma, reizē uz meža darbiem braucot (Cēsu ZVA, 602.f., 1. apr., 1. lieta, 26.– 27. lp.). Baklāniem skolā mācījās četri bērni: Elmārs (1934), Jānis (1935), Dzintra (1938) un Uldis (1942). Padomju Savienībā jau 1930.gadā bija līdzīgas nebūšanas. Lavrentijs Berija ziņojis no Aizkaukāza. Zemnieks Petrs Džimīšvili viņam rakstījis: - Mūs krāpjam gan valsts, gan partija. Man bija pāris vēršu, kurus es nodevu kolhozā. Man vajadzēja atvest ģimenei malku, atvest ārstu, aizvest kukurūzu uz dzirnavām, un, kad es griezos valdē, man pateica, ka vērši vairs nepieder man (Sokolovs Boriss. Berija. - R., 2006, 64.lpp.).

Kāda bija Mētrienas 7-gadīgā skola 1949. gada septembrī? Tā sastāvēja no Kalnaskolas un Lejasskolas. Abas celtas 19. gadsimtā. Dokumentos lasāms, ka Lejasskola celta 1876. gadā, mūra, vienstāva, dakstiņu jumts, 26,76 m gara, 13,53 m plata, 3,69 m augsta, aizņem 447,72 kvadrātmetrus. Šobrīd tā ir pārbūvēta dzīvokļos, no agrākās skolas ir saglabāties tikai nosaukums. Kalnaskola celta 1884.gadā, mūra, vienstāva, skārda jumts, 20 m gara, 9,23 m plata, 3,69 m augsta, aizņem 342,06 kvadrātmetrus. Tās iekšpusē arī pārbūvēta, privatizēta. Par skolas vecumu un tās šaurību es, protams, tolaik nedomāju. Jau Latvijas pirmās brīvvalsts laikā, ap 1930. gadu, izvirzījās jautājums par jaunas skolas būvēšanu, bet Mētrienas pagasta darbaļaužu deputātu padomes sesija 1948.gada 6.februārī atzina, ka vecā skola ir tik tālu nolietojusies no ilggadības, ka to neatmaksājas vairs remontēt, jāceļ jauna. Bet līdzekļi šim mērķim atradās tikai pēc 23 gadiem.

1949./1950. mācību gadā Mētrienas skolā pavisam mācījās 237 skolēni, no tiem mūsu 1. klasē – 48, tā bija sadalīta divās telpās, 2. klasē – 45 skolēni un arī divas grupas, bet 7.,izlāduma klasē – tikai 9 skolēni. Mūsu 1.klasē mācījās ne tikai septiņus gadus veci, bet dažādu gadu gājuma, pat 12 gadus veci, kā piemēram Viktors Dzenis, kas vēlāk kolhozā bija kalējs, samērā agri aizsaukts mūžībā. No saviem klases biedriem vēl atceros Uldi Baklānu (Blaumaņi), Maigu Erviku (Upmaļi), Ausmu Lapsiņu (Rozas), Uldi Mūrmani (Teteri), Laimoni Paura (

vēlāk uzvārds Cērpiņš), Rozāliju Perčaku, Silviju Revelīnu (Aizpurves), Laimoni Smalko (Zaļlauki).

Kā jau pirmklasniekam, man klases audzinātāja un vairāku priekšmetu skolotāja bija Kristīne Viksniņa, ar skolas vadību un citiem skolotājiem saskarsmes nebija. Atceros gan, ka kādu matemātikas stundu vadīja glīta skolotāja Alma Kalniņa. Vienam zēnam viņa ar lineālu uzdeva pa nagiem. Par ko, nezinu. Liecībā kā skolas direktore parakstījās Indra Vītiņa. Vēlāk no vēstures dokumentiem uzzināju, ka viņas dzimtais uzvārds ir Monāka, dzimusi 1921. g. 12. septembrī Ļaudonas pagasta Purnaviešu mazmājā, bet 1940. gadā ģimene pierakstīta turpat Mežārēs. Ļaudonas sešklasīgajā pamatskolā Indra sākusi iet 1931. gadā, bet skolu absolvējusi 1937. gada 28. maijā, ar tiesībām iestāties vidusskolā. Ieguvusi pedagoga izglītību, Mētrienā bijusi arī kordirģente. Skolas direktores amatā 1949. gada augustā viņa nomainīja Jadvīgu Briedi (dzimusi Galinska), kurai tā paša gada 16.decembrī piedzima dēls Leons, nākamais dzejnieks (miris 2020. g. 1. februārī). Ar 1950./51. mācību gadu Indra Vītiņa pāriet darbā uz Sāvienas 7-gadīgo skolu, studē vēsturi. Pēc tam daudzus gadus ir skolotāja Madonas rajona Kraukļu ciema skolā.

Skolotājs Jānis Gailītis mūsu dzimtai bija īpašs cilvēks, tikpat kā radnieks. Dzimis 1922. gada 20. jūlijā Madonas apriņķa Lubejas pagasta Raktēnos, zemnieku ģimenē. 1942. gadā beidzis Madonas ģimnāziju, nedaudz pastrādājis par skolotāju Mēdzulā, no 1943. gada 22. oktobra mobilizēts Latviešu leģiona 15. divīzijā. Pēc tam norīkots uz 19. divīzijas prettanku divizionu, kur satīcis manas mātes brāli Jāni – Pauli Zvaigzni no Mētrienas pagasta Aizdēgliem. Gailītis divizionā bija tulks no radiotelegrāfists. Kad leģionārs Jānis – Paulis Zvaigzne, būdams šoferis, krita Kurzemes frontē, 1945.gada 15.martā, Jānis Gailītis bija pie viņa apbedīšanas Jaunpils pagasta Meža kapsētā, kā arī nodeva kritušā cīņu biedra personīgās mantas leģiona vadībai. No krievu gūsta Gailītis atgriezās 1945. gada oktobrī. Viņa vecāki bija devušies bēgļu gaitās uz Vāciju un Latvijā vairs neatgriezās, Mēdzulā skolotāja nevajadzēja. Tad nāca piedāvājums no Mētrienas. Madonā ieradās pagasta izpildu komitejas priekšsēdētājs Voldemārs Strautiņš un zirga pajūgā aizveda Gailīti uz Mētrienas. Sākumā Gailītis mitinājās Grantiņos, bet vēlāk pārgāja dzīvot uz Andreja Ratnieka māju Oglīšiem. Skolā viņš mācīja dažādus priekšmetus – dabas zinības, fiziku,

ķīmiju, vācu valodu, fizikultūru. Gailītis bija audzinātājs klasei, kurā mēcījās Mirza Briņķe (prec. Kozlova, 1932 – 2021) un Liliāna Šlosere (prec. Zosule, dz. 1934. g. 2. dec.). No Mētrienas Gailītis 1954. g. 31. augustā aizgāja uz Praulienas skolu, kur nostrādāja trīs gadus. Pēc tam, līdz 1963. gadam viņš studēja Rīgas Medicīnas institūtā, kļuva par ārstu un Talsos kā mediķis aizvadīja vairāk kā 40 gadus. Savā laikā Gailītis ir viesojies gan Aizdēgļos, gan Lielmežniekos, uzturēja ciešas saites ar skolotāju Kristīni Viksniņu (1883 – 1976), gan ar manas mātes māsu, Ļaudonas skolotāju Aleksandru Zvaigzni (1915 – 1979). Lielmežniekos Gailītis ir nofotografējis manus vecākus, Kristīni Viksniņu un mani 5 gadu vecumā. Lieliskais skolotājs, sportists, fotogrāfs un dakters mūžībā aizsaukts 2017. gada 23. oktobrī.

Kopš otrreizējās padomju okupācijas Latvijas pagastos pēc Krievijas parauga bija izveidotas vēl arī ciemu padomes. Madonas apriņķa Mētrienas pagastā bija divas – Pamatu un Mētrienas ciema padomes. No 1949. g. 31. decembra tika likvidēti apriņķi un pagasti. Sadalīšanas rezultātā bijušais Mētrienas pagasts veidoja divas administratīvās vienības – Pamatu ciema padome, kas ietilpa Madonas rajonā, un jaunizveidotais Krustpils rajons, kura sastāvā atradās Mētrienas ciema padome, ar centru Ļūmānos, bet stiepās no Rāksalas līdz Laidēm, ieskaitot arī Beļavu. Katrā ciemā nepieciešama skola. Un tā Krustpils rajona vadība nosprieda, ka Mētrienas ciemā arī vajag skolu. Ļūmānos bija tā saucamā „Lejasmāja” un „Kalnamāja”. Kalnamāju pārbūvēja un 1950. gada 1. septembrī atvēra 4-gadīgo skolu, kuru oficiāli sauca kā „Mētrienas pamatskola”. Šīs skolas 2. klasē sāku mācīties arī es. Tas bija izdevīgi, jo attālums no manām mājām līdz skolai bija viens kilometrs. Par šo skolu pastāstīšu kādu citu reizi, bet piebildīšu, ka vislielākais skolēnu skaits izrādījās tieši 1950.gadā – 55. Pirmajā klasē mācījās 12 skolēni, otrajā – 17, trešajā – 10, bet ceturtajā – 16. Mazāk skolēnu skaits dēļ šo skolu slēdza 1965. gada 6. jūnijā. 1964./1965. gadā te mācījās 16 bērni: 1. klasē – 3, 2. klasē – 3, 3. klasē – 4, bet 4. klasē – 6 bērni. Lēmumu par Ļūmānu 4-gadīgās skolas slēgšanu pieņēma Madonas rajona Pamatu ciema darbaļaužu deputātu padomes izpildu komiteja (Cēsu ZVA,347. f.,1. apr., 20.lieta, 13. lp.). Pēc kārtējās padomju administratīvi teritoriālās reformas Ļūmani 1962. gadā tika pievienoti Pamatu ciemam.

Austris Apsītis

Mans skolas laiks

Septembris katram atnāk citādi, jaunākā paaudze ziediem rokās dodas jaunu zinību krāšanai, vecāki bažīgi pārdomā, vai viss skolai sarūpēts un kāda būs tikko sākusies bērnu ikdienas skolas solā, kādus patīkamus vai ne tik priecīgus brīžus tā sagādās pašiem. Reizēm arvien grūtāk ir bērnu motivēt zināšanu apgūvei, pārvarēt viņu nevēlēšanos mācīties. Izglītība un zināšanas taču ir vienas no galvenajām cilvēka vērtībām, bet mūsdienu pasaulē vērtību skala mainījusies. Protams, nesalīdzināt šodienas bērnu iespējas ar tām, kādas tās bija vecāka gada gājuma cilvēkiem, kuriem visbiežāk tomēr skolas laiks saistās ar daudzām patīkamām lietām, kaut nebija ne datoru, ne modernu interaktīvo tāfeļu, ne atskaņošanas iekārtu. Toreiz izglītības iegūšana nozīmēja iespēju dzīvot labāk nekā pašu vecākiem, strādāt vieglāk, nevis no agra rīta līdz vēlai naktij smagu fizisku darbu. Šajā avīzes numurā iespēja ielūkoties skolas dienu atmiņās.

Ļoti vispusīgs un piepildīts laiks, tā par savu skolas laiku domā Vēsma Zepa un Aija Tumanova.

Pirmā skola, skolotāji, atmiņas par skolas gaitu uzsākšanu

Vēsma: Pirmā skola bija Meirānu Kalpaka skola (patlaban vairākus gadus slēgta), vēlāk mācījās Gustavskolā Praulienā, tad Ļaudonas vidusskolā. Vismīļākā skolotāja bija Melita Bērziņa, viņa mums bija kā mamma. Uz skolu vajadzēja iet 5 km kājām turp un atpakaļ. Dažu reizi jau aizveda kaimiņš ar zirgu, ar drošku. Atceros, kā mācījāmies reizrēķinu pie svecēm.

Aija: Mācījās Ļaudonas vidusskolā. Pirmā skolotāja Skaidrīte Ozoliņa. Atceros, ka pirmajā klasē mācījāmies burtus un ciparus, bija glītrakstīšana. Uz skolu gājām kājām 9 km katru dienu un visi reizē. Lielais brālis pa priekšu, māsas aizmugurē.

Kāda bija attieksme pret skolotājiem, kāds bija skolas laiks?

Vēsma: Vispusīgs, piepildīts laiks. Varēja attīstīt sevi, daudz ko jaunu uzzināt. Skolā bija stingras prasības, mēs cienījām savus skolotājus. Nevienam neienāca prātā būt rupjiem, runāt skolotājam pretī.

Aija: Savus skolotājus cienījām, bija pat tāda kā bijība. Nebija nekādas vardarbības, kā tas ir tagad, visur ar interesi piedalījies. Skolas laiks bija skaists.

Kas visspilgtāk palicis atmiņā?

Vēsma: Patika darbs laucīņos, dārzu audzēšana skolas kopgaldā vajadzībām, te varēja parādīt savas jau iepriekš iegūtās prasmes un iemācīties ko jaunu. Tā mums bija kā sacensība bērnu starpā. Un tad vēl darbs vasaras brīvlaikos. Siena

grābšana ar zirga grābekli. Tā reizē bija arī liela atbildība. Grūti, bet ļoti romantiski. Neaizmirstamas bija kartupeļu talkas kolhozā. Atceros, ka reiz ielikām brigadierim kabatā peli. Par darbu vasaras brīvdienās varēja nopelnīt brīvpusdienas. Čaklākie bērni tika arī sveikti un saņēma balvas grāmatu.

Atceros arī politinformācijas. Bija jāiekārto pat speciālas burtnīcas un par izlasīto avīzēs jāieraksta ziņas atstāstījums īsumā. Iemācījāmies atrast galveno, konceptēt.

Aija: Vislielākie notikumi man saistījās ar sporta pasākumiem. Patika arī vingrošana pēc 2. mācību stundas. Septembris lielākoties pagāja lauku darbos kolhozā, bet tas bija ļoti jautri. Ugunskurā cepti kartupeļi, dažas viltības, lai būtu mazāk kartupeļu jālasa. Vispār jau no 3. klases sāku strādāt kolhozā, ravēju bietes, piedalījies siena grābšanā, gabanu kraušanā, iemācījies mest sienu kaudzē. Visinteresantākais bija laiks, kad varēju kasīt sienu ar zirga grābekli. Pusdienlaikos varējām jāt ar zirgu, viņus peldināt.

Ļoti spilgti atceros 1. septembri skolā, kad skolotāji Balodis un Mihailovs, kā arī kolhoza priekšsēdētāja sieva Upeniece dziedāja dziesmu „Lai vienmēr būtu saule”. Svinīgi un pacilājoši.

Vēl atceros, kā stāvēju pie skolotāju istabas durvīm, jo neredzēju nākam skolotāju Balodi un ieskrēju viņam akordeonā. Tas bija jau pārkāpums un saņēmu sodu.

Kuri bija mīļākie mācību priekšmeti?

Vēsma: Ļoti patika mūzika, ģeogrāfija, vēsture, sabiedrības mācība. Kolosāli skolotāji bija Valdis Balodis un Aleksandra Zvaigzne.

Aija: Fizikā, mūzika, literatūra, bioloģija. Vasaras brīvlaikā bioloģijā bija jātaisa herbārijs. Īpašā atmiņā matemātikas skolotājs Dzērve.

Kādu pulciņus apmeklējām un kādos kolektīvos darbojāmies?

Vēsma: Darbojos deju kolektīvā, ansamblī, korī, dramatiskajā kolektīvā. Ļoti patika ierindas skates, Jaungada pasākumi, mācību gada noslēguma koncerti estrādē.

Aija: Piedalījies deju kolektīvā, ansamblī, korī, dramatiskajā kolektīvā. Spilgti atceros savu uzstāšanos izrādē „Pauks un Šmauks”, jo tupeju katlā. Arī man patika mācību gada noslēguma koncerti.

Vai Tavi vecāki bija stingri vai tieši otrādi – ļoļi un ļāva brīvi izpausties?

Vēsma: Tētis bija ļoti stingrs, bet mamma man vienmēr uzticējās, taču tika prasīta disciplīna. Vectēvs man iemācīja visus lauku darbus, arī kraut sienu zārdos, ko man vēlāk ļoti patika darīt.

Aija: Darba lietās mani vecāki bija stingri savās prasībās, darbi bija jāveic kārtīgi. Citādi uzticējās. Man bija grūti, bet skaista bērniība. Esmu pļāvusi sienu, cirtusi malku.

Vai vēlētos atgriezties mūsdienu skolā?

Vēsma: Laikam nē. Var daudz ko apgūt arī pats, ja vien ir vēlēšanās.

Aija: Arī nē. Mūsdienu skolā nē. Dzīve jau daudz ko iemāca, tikai dari.

Ko Tev ir iemācījis Tavs skolas laiks?

Vēsma: Pacietību, uzņēmību. Ne visi priekšmeti padevās, bet tikai centīga mācīšanās deva rezultātus. Piemēram, ķīmija (skolotāja Dārziņa) man bija jāatbild katru dienu.

Aija: Atbildību, uzņēmību, ejot no skolas uz māju, arī dabas izzināšanu. Viss tika apskatīts, vērots, un tā radās priekšstats par daudzām dabas norisēm.

Kas pēc Tavām domām ir izglītība un izglītots cilvēks?

Vēsma: Tā ir attieksme pret apkārtni pasauli, cilvēkiem, zināšanas, kas vajadzīgas dzīvē. Izglītots cilvēks ir vispusīgs, prot uzvesties sabiedrībā. Izglītība ir liela vērtība.

Aija: Dzīves pieredze, zināšanas. Izglītība palīdz saprast mūsu pasauli. Dzīve ir vislielākā un visstingrākā skolotāja. Viss, kam esi izgājis cauri un paveicis, tevi tikai stiprina. Manuprāt, mūsdienu sabiedrību, īpaši jauniešus, degradē TV šovi. Arī pārlietu daudz laika pavadīšana viedierīcēs.

Iedomājies, ka esi skolotājs. Kādu mācību priekšmetu Tu pasniegtu un kam savā darbā pievērstu vislielāko uzmanību?

Vēsma: Labprāt mācītu mūziku, gribētu, lai bērni vairāk spēlētu dažādus mūzikas instrumentus, nevis mācās teoriju. Arī ģeogrāfiju. Tas ir tik interesants priekšmets.

Aija: Pasniegtu sportu, skrietu kopā ar bērniem krosiņus. Izveidotu laucīņus, lai paši bērni var darboties, eksperimentēt. Mums savā laikā tas viss bija. Mūsu lauku darbu vadītāja bija Zaiga Kangare (tagad Grudule). Kāpēc tas nevarētu būt mūsu bērniem?

Ko novēlētu mūsdienu jaunatnei?

Vēsma: Lai cenšas padomāt, ka bez izglītības nekur dzīvē netikt. Drīz darbus arvien vairāk darīs roboti vai gudras mašīnas, un tur vajadzēs gudrus cilvēkus.

Aija: Pat grūti pateikt. Šis ir sarežģīts laiks, jāvēl izturība un prasme atšķirt, kas ir nozīmīgs, labs un vajadzīgs, bet kas ir otršķirīgs.

Paldies par dalīšanos atmiņās, pārdomās un vēlējumiem.

Ināra

Skarbo gadu meitenes ALĪNA RIMŠĀNE

Ir vasarīgi silta un saulaina rudens svētdiena, un šodien man ir sarunāta tikšanās ar kaimiņieni Alīnīti. Tā es viņu saucu, jo laikam neesmu sastapusi laipnāku cilvēku par viņu. Neskatoties uz visām dzīves likstām un pārbaudījumiem, viņa ir spējusi saglabāt sevi to cilvēcisko gaišumu, to labestību, kas mūsdienās reizēm kaut kur pazūd... Arī šoreiz viņa mazliet negribīgi, tomēr piekrīt intervijai, jo ir jau arī iemesls – Alīna Rimšāne 10. septembrī svinēja savu 80. gadu jubileju.

Tālajā 1943. gada 10. septembrī Baltkrievijā, Braslavas rajonā, Kardeļu Stefana un Helēnas ģimenē piedzima meitiņa, kurai vecāki deva skaistu vārdu – Alīna. Vecāki smagi strādāja. Alīnas tētis kopa zirgus (viņa pārraudzībā bija 60 zirgi), bet mamma bija laukstrādniece. Baltkrievijā līdz pat 1949. gadam zemniekiem bija arī sava zeme, saimniecība, kas bija jāapkopj. Par karu Alīna zina tikai no nostāstiem, jo bija pārāk maza, lai ko atcerētos. Vecmamma esot viņu maziņu nesusi slēpt uz mežu. Viena no spilgtām agrās bērniības atmiņām ir miliči ar šautenēm, kuri nāca mājās, visu ņēma nost un visiem bija jāstājas kolhozā. Jau agrā bērniībā bija daudz jāstrādā. Alīna atceras, kā vajadzēja kapāt cūkām zāli, bet rudenos bija jāiet šķīt biešu lapas. Vecmammai bija tāda laba biešu lapu griežamā mašīna. „Mēs bijām trīs māsas. Es biju vecākā, tad Anna un jaunākā – Irīna. Kopā augu ar Annu, kura bija tikai 2 gadus jaunāka. Pavisam maziņas mamma mūs atstāja mājās vienas, jo bija jāstrādā, “atceras Alīna.

Skolas gaitas Alīna uzsāka Baltkrievijā. Beidz 7 klases. Alīna: „Skolā ejot, pa vasarām strādāju par aukli. No sākuma radu bērniem, vēlāk kaimiņiem. Mums kaimiņos dzīvoja pionieru vadītāja. Viņas vīrs bija milicis. Pieskatīju viņu dēliņu.”

1960. gada martā visa ģimene pārceļas uz Latviju. No sākuma dzīvo Jelgavas rajonā.

„Tur pie kūts bija tāda kā piebūve. Tajā arī dzīvojām trīs ģimenes. Savu pirmo vīru Jāzepu Rimšānu es arī satiku Jelgavā. Mēs salaulājāmies baznīcā. Jelgavā mūs nesarakstīja, jo nebija 18 gadu. Tad tēvs no kāda paziņas padzirdēja, ka Madonas rajonā esot tāds kolhozs „Līdums”, kur esot labāka iztikšana. Drīz pēc tam radās iespēja, un 1961. gadā mēs atbraucām uz šejieni. Mans tēvs un mamma baroja „Eglīšu” fermā cūkas, bet mēs sākām strādāt lauku brigādē. Vīrs strādāja uz traktora, bija, kā tolaik teica,

mehānizators. Ģimene mums bija liela, visi dzīvojām kopā. Kad piedzima Juris, mums iedeva atsevišķu istabiņu un virtuvīti turpat „Eglītēs.” Dzīvojām kopā ar vīra vecākiem. Man bija ļoti laba vīramāte. „Eglītēs” mēs nodzīvojām līdz 1970. gadam, tad atnācām uz „Pakaļņiem.” Agrāk te bija teļu ferma. Sāku strādāt tur, kopu teļus. Taču notika ugunsgrēks, un ferma nodega. Gribētos aizmirst 1974. gadu, jo tas bija smags. Divi lieli zaudējumi, bet bija jāturpina dzīvot tālāk. Atsāku strādāt lauku brigādē, kur tad, kopā strādājot, saskatījāmies ar Jāni Glaudānu. 1976. gadā sākām dzīvot kopā. Atceros, kā pirmajā brigādē svinējām

Jāņus. Mūsu lauku brigādē bija jautrs un draudzīgs kolektīvs, mācējām gan strādāt, gan arī atpūsties,” stāsta Alīna.

Astoņdesmito gadu beigās blakus mājai uzcēla jauno govju kompleksu „Āriņi”. Alīna sāka strādāt tur. Viņas pārraudzībā bija 54 slaucamas govīs. Kompleksā viņa nostrādāja gandrīz līdz pašai kolhoza likvidēšanai. Tad saimniekošana „Pakaļņos”, mazbērnu auklēšana. Kā pati smeļ: „Kad bērni bija izaudzināti, mazbērni izauklēti, sāku iet dejoj. Deju kolektīvā nodejoti 18 gadi.”

Alīnai ir ļoti liels un skaists puķu dārzs, kurš zied no agra pavasara līdz vēlām rudenim. „Man patīk puķes.

To man daudz. Tādas mīļākas puķes man nav, jo katrai ir savs neatkarotjams skaistums," atzīstas Alīna.

Alīnas lielākā laime un vērtīgākā bagātība ir 7 mazbērni un 7 mazmazbērni. „Esmu laimīgā baba, kad visi sabrauc ciemos. Pārdzīvoju jau, kā mazajiem iet dārzinā, kā skolā. Īpaša saikne man ir ar mazmazdēliņu Dominiku, jo viņu braucu auklēt, kad bija pavisam maziņš, tikai 3 mēnešus vecs. Man visi ir vienlīdz mīļi, jo viņi ir manējie.“

Alīnas mūžs ir bijis smags, bet, kā pati atzīst, arī interesants. Arī tagad viņa ir pievienojusies „Ābelēm”, kopā brauc ekskursijās. „Nu ko tad mājās piesēdēsi?!” smeļ Alīnīte.

Daudz baltu dieniņu Jubilārei vēlot, **Jolanta**
Foto no A. Rimšānes personīgā arhīva

Zupas vārīšanas čempionāts

20. augusts – skaista, saulaina un brīnišķīga svētdiena, lai to pavadītu brīvā dabā un vēl vārītu zupu!

Mums izveidojusies lieliska sadarbība ar sievietu apvienības „Lavanda” dalībniecēm, kuras mūs ielūdza uz zupas vārīšanas čempionātu, kas norisinājās O. Kalpaka dzimtajās mājās „Liepsalās”. Dažādu zupu vārīšanā uz ugunsкура piedalījās 7 komandas no dažādiem novadiem.

Visām komandām zupas bija ļoti garšīgas. Mēs gatavojām sēņu sezonai atbilstošu gailēnu zupu, kā arī piedalījāmies citās aktivitātēs un ieguvām arī medaļas. Dziedājām un dejojām pazīstamās muzikālās Igaunņu ģimenes pavadījumā. Igaunņu ģimene gan sniedza koncertu, gan arī vadīja da-

žādas sadejošanas spēles.

Liels paldies „Lavandai” par burvīgi, saturīgi, saulaini un jauki pavadīto svētdienu.

Sievietu klubīna „Ābele” vārdā,

Antoņina

Foto no „Ābeļu” arhīva

Mans mūžs Mētrienā Tēva mājās

Varbūt tas ir liktenis, kā mēs mēdzam teikt, varbūt savas puses mīlestība, bet Alberts Podnieks, ar kuru tiekamies siltā un saulainā septembra novakarē, sagaida mūs savās vecāku mājās „Zeltiņos”. Te dzīvots kopš dzimšanas, te lepni plīvo valsts karogs, dārzā ienākas raža, sagaidītāju pulciņā pievienojas divi sunīši, un vēlāk arī kaķis mums izrāda savu labvēlību.

Bērnība, skolas gadi.

Alberta vecāki Marta un Aleksandrs bija laukstrādnieki, viņiem vienmēr bija sava piemājas saimniecība. Te, tēva mājās, apgūti visi lauku darbi un gūts rūdījums lauku dzīvei. Skolas gaitas aizritēja Mētrienas pamatskolā. Skološanās uzsākta 1949. gadā. Kā jau pēckara gados, vienā klasē mācījās dažāda vecuma bērni. No skolas un klases biedriem Alberts atminas Edgaru Podiņu, Viktoru Dzeni, Pelageju Petuhovu, Margu Rubeni, Laimoni Smalko, Jāni Orlovu. Pirmā audzinātāja bija Dzintara Goba. Alberta klasi audzināja arī skolotāja Leokādija Junkure, kura bija gana stingra savās prasībās. Skolu pabeidza 26 bērni, tā bija otra lielākā klase skolas vēsturē. No mācību priekšmetiem Albertam patika matemātika, bet nepadevēs valodas. Skolas gados darbojās teātra pulciņā.

Atmiņas par skolas brīvlaikiem, darbu kolhozā.

Vasaras brīvlaiki tāpat kā lielākajai daļai tā laika skolēnu pagāja kolhoza darbos. Lielākoties strādāts pie siena sagatavošanas, īpaši pie siena grābšanas. Vēl Alberts atceras, kā kolhoza laikos strādāts pie kukurūzas novākšanas. Kukurūza vākta ar cirvju un sirpju palīdzību, vesta uz Vintiešiem, un tur gatavota skābbarība. Vintiešos ilgus gadus bija kolhoza govju ferma.

Profesijas apguve.

Pēc pamatskolas beigšanas Alberts dodas uz Ļaudonu, kur 3 mēnešus apguva traktorista darba iemaņas. Tie bija MTS (mašīnu traktoru stacija) kursi. Dzīvošana bija kopmītnēs, lielākā darbošanās bija pie dažādiem remontdarbiem. Kursus beidzot, puisis saņēma kategoriju, bet tā kā vēl nebija pilngadīgs, tad šī kategorija nozīmēja, ka var saņemt tiesības, sasniedzot 18 gadu vecumu.

Darba gaitas.

1957. gadā sākās Alberta darba gaitas. Vispirms viņš strādāja par palīgu (ikdienas sarunā – piekabinātāju) pie traktorista Pētera Mežuļa. 1958. gadā MTS likvidējās, un kolhozs tad nopirka

tobrīd varēja saņemt pensiju no 55, bet sievietes no 50 gadiem), bet Alberts bija vienīgais bērns ģimenē.

Ģimene.

1969. gada 26. decembrī – savā dzimšanas dienā – Alberts apprecējās ar Dainu, ar ko kopā pavadīti

visu tehniku un piesaistīja visus traktoristus. Kaut arī Albertam vēl nebija 18 gadu, kolhoza vadība uzticēja viņam XTZ traktoru (sauktu par „vardīti”), vēlāk strādāts ar tādu tehniku kā MTZ-50, bet pēc kursu pabeigšanas, arī ar jaudīgo K-700. Ražas novākšanas sezonā strādāts arī ar kombainu. Pa zimu Alberts strādājis arī pie lina pārstrādes un vēlākajos gados komunālajā saimniecībā. Pirmā alga bija 82 rubļi, un par to Alberts nopirka uzvalku, kas maksāja 80 rubļus.

Benzīns tajos laikos maksājis vien 7 kapeikas. Par vienu izstrādes dienu gada beigās saņemtas tikai 20 kapeikas. Vienīgais, kas nodrošināja iztiku, bija mājas saimniecība, kaut arī bija jānodod valstij gaļa, kartupeļi, ādas. Arī jāizpērk valsts obligācijas.

Dienēšana armijā Albertam gāja secen, pateicoties Hruščovam, tēvs ar māti bija jau pensionāri (vīrieši

vairāk nekā 30 gadi. Daina gan jau gadus trīs Alberta dienas gaitas vēro no mākoņmalīņas. 1970. gadā ģimeni kuplināja dēls Imants, 1973. gadā meita Dace. Viņš bija tēva vietā arī audzudēlam Intim. Albertu iepriecina mazbērni Mairis, Žanete, Raivo, Lita un Inita. Mairis un Žanete vectēvu ierindojuši vecvectētiņa godā: Mairis audzina dēlu Albertu, bet Žanete – Emmu un Jēkabu.

Brīvais laiks.

Alberts dejojis gan jauniešu, gan senioru deju kolektīvā, spēlējis teātri. Savulaik aizrāvēis ar fotografēšanu. Kopā ar Andreju Utinānu, ko arī atceramies kā aizrautīgu fotogrāfu, bijis nodoms izveidot foto arhīvu, kurā atspoguļotu sava ciema pilngadības svētkus. Viss materiāls jau bijis salikts pa gadiem, taču neveiksmīga nejaušība abu plānus izjauca.

Uz jautājumu: „Kas ir vispatīkamākā

nodarbošanās, bez kā nevari iedomāties savu ikdienu?, Alberts nopietni pa jokam, ar smaidu atbild: „Slinkošana”. Un tad parāda uz gaida novietoto grāmatu kaudzīti ar piebildi: „Lasīšana”, un mums paspēj pastāstīt par jaunāko lasīto grāmatu.

Mīļākie darbiņi savā sētā.

Alberta pārziņā ir 2 sunīši, kaķis, 10 vistas. Arī mazdārziņš, kuru aprūpēt palīdz gan bērni, gan mazbērni. Mājas saimnieks ir pateicīgs par kaimiņu un labu cilvēku atbalstu, jo nu jau reizēm arī veselības kaites liek biežāk apciemot dakterus.

Jaunās grāmatas

Lelde Jauja. Pārēšanās ābece. Lelde Jauja mūsu lasītājiem jau pazīstama ar savu pirmo grāmatu – atjautīgo, sprigano romānu “Vīrs, bērni un pieci randiņi”. Tieši tāpat – viegli un asprātīgi, tomēr skarot visai nopietnus tematus, – Lelde ir uzrakstījusi arī savu jauno darbu “Pārēšanās ābece”. Turklāt izveidojot romānu visai interesantā formā – katra nodaļa atbilst (kā jau ābecē!) kādam alfabēta burtam. Taču grāmatas centrālais temats ir visiem labi zināms un saprotams: ēšana un pārēšanās. Grāmatas galvenā varone Ita par savu problēmu saka: “Pārēšanās – mans krusts, mana līdzgaitniece, mans labākais bezkājināis draugs. Bailīgi saucu tevi vārdā, bažīgi sāku pieņemt tevi kā daļu no sevis. Paēdis cilvēks – laimīgs cilvēks. Pārēdies cilvēks – nelaimīgs. Paēdis neēdušu nesaprot. Pārēdies nevienu nesaprot – nav spējīgs.” Kā gan ar šo “līdzgaitniecei” un “draugu” cīnīties? Varbūt tādu piņķerīgu lietu spēj šķetināt tikai profesionāls detektīvs? Nē, Ita ir nolēmusi iet citu ceļu: “Esmu nolīgusi ambiciozu kaktu detektīvu – sevi. Iz-mantošu novecojušas izmeklēšanas metodes, no kurām vairāk brēkas nekā jēgas. Šis būs mans ilgais ceļš kāpās. Jo vairāk ēdīšu, jo dziļāk iestīgšu. Tad jau redzēs. Varbūt pārsteigšu pati sevi.” Lai nu kā tas Itai izdosies vai neizdosies, bet lasītāju noteikti šajā grāmatā gaida daudzi interesanti pārsteigumi!

Lūsinda Railija, Harijs Vitekera. Atlants. Pā Solta stāsts. 1928. gads. Kādas privātmājas dārzā tiek atrasts novārdzīs zēns, un viņu pieņem mājā mītošā ģimene. Zēns ir izpalīdzīgs, gudrs un talantīgs, savās jaunajās mājās atplaukst, un ģimene viņam nodrošina dzīvi, par kādu viņš neuzdrošinājās pat sapņot. Puika tikai atsakās runāt, un neviens nezina, kas viņš ir. Zēns aug, sak

Saistība ar savu ciemu, savām tēva mājām.

Uz jautājumu: „Vai nekad nav bijusi vēlēšanās pārcelties uz citu dzīves vietu, tuvāk kādai pilsētai?”, Alberts, daudz nedomājot, paskaidro, ka padomju laikos darbs vienmēr te esot bijis, bet, vecākam kļūstot, esot grūtāk atrast darbu, īpaši vēl svešā pusē, pat te pēc kolhoza darbības izbeigšanas divas reizes esot bijis bezdarbnieks. Un arī mums radās tāds priekšstats, ka pa īstam piederīgs viņš jūtas te, sava tēva mājās. Te, kur pakalna sānam glaužas Odzijas ezers, kur ceļš vedina uz meža

takām, tur netālu Dzērvītes ezers, ogu un sēņu vietas. Dzīve jau tāpēc nepaiet garām, ja esi izvēlēties lauku klusumu un mieru, ja te iesakņojies un palicis.

Lai Tev, Albert, daudz gaišu dienu un veselību, uzturot savas mājas, sagaidot ciemos savus tuvos un mīļos, turies pie dzīves kā saulespuķe pie saules stara.

Ar Albertu sarunājās
Ināra un Valda
Foto no A. Podnieka personīgā arhīva

tu, dzimst bīstama kaislība, kas Sofijai liek pieņemt smagu lēmumu... Gandrīz gadsimtu vēlāk Sofijas portrets atrodas Līvas Halstonas mājā. Un kāda nejausa tikšanās atklāj šīs gleznas patieso vērtību un trauksmaino pagātni. Pagātni, kas grasās atgriezties, lai pilnībā izmainītu arī Līvas dzīvi. No angļu valodas tulkojusi Karīna Tillberga

Savā jaunajā romānā **Greisirdīgās rotaļas** *Inguna Dimante*, vērpjot un šķetinot kriminālo intrigu, paralēli zīmē arī romantisko līniju Megijas un Arņa dzīvē. Megijas Hānes attiecības ar Arni Celmu aizsākās, izmeklējot slepkavību Kraukļuciemā, turpinājās romānos “Skaistuma impērija” un “Starp divām sievietēm”. Šajā romānā viņu attiecībās iezīmējas jauni pavērsieni.

Dārzā zem lazdas divas meitenes spēlējās ar plīša vienradžiem. Bērniem savas rotaļas, pieaugušajiem savas – “Kameņu” mājā tiek svinēta sālsmaizes ballīte. Vai gan kāds varēja paredzēt, ka tai sekos baiss noziegums? Pazudusi mājas rezerves atslēga vedina domāt, ka slepkava jāmeklē starp ballītes viesiem. Sarežģītās lietas izmeklēšanu vada Megija Celma, kura tikko ir iestūrējusi laulības ostā ar advokātu Arni Celmu. Tikmēr abi nodaļas jaunie vīrieši – izmeklētāji Gatis Gudrais un Gatis Pipars – pavisam negaidīti sāk lenkt kādu pievilcīgu, procesuālo darbību gaitā nejausi satiktu sievieti.

Sāra Heivuda. Kaktuss. Iepazīstiet Sūzanu Grīnu – neatkarīgu sievieti, kurai patīk visu kontrolēt pašai. Viņai ir četrdesmit pieci gadi, un viņa uzskata, ka dzīve ir perfekta. Sūzanas Londonas dzīvoklis ir ideāls vienam iemītniekam, viņai ir pastāvīgs darbs, kas piepilda viņas nepieciešamību pēc sakārtotības, un privātas attiecības, kuras nodrošina kultūras un arī citas, daudz intīmākas,

baudas...Bet brīdī, kad nākas saskarties ar mātes zaudējumu un neplānotu iespējamību pašai kļūt par māti, īstenojas Sūzanas lielākās bailes: viņa zaudē kontroli. Un viss kļūst aizvien sarežģītāks... vismaz, viņasprāt. Šis brīnišķīgais romāns ir kā dzirksteļojošs enerģijas lādiņš, un ir patiesi prieks vērot, kā galvenā varone, nelokāma feministe un kvēla cīnītāja, pamazām atplaukst visā krāšņumā. Sāra Heivuda ir angļu rakstniece. Viņai patīk lasīt grāmatas, doties pārgājienā kalnos un risināt dažādus prāta mežģus. “Kaktuss” ir autore debijas romāns, tas ir tulkots 26 valodās un izdots 29 pasaules valstīs. Pēc romāna motīviem tiek uzņemta filma ar Rīzu Vīterspūnu titullomā. No angļu valodas tulkojusi Maija Opse.

Torre A. R. Baltie meli. Seši nogalināti pusaudži. Apctietināts aizdomās turamais. Izmisis tēvs. Pilsētu ir pārņēmušas šausmas, jo cits pēc cita tiek nežēlīgi nogalināti seši pusaudži. Kad septītajam laimējas aizbēgt, viņš kā slepkavu norāda savu dabaszinību skolotāju, kurš nekavējoties tiek apctietināts, bet par skolotāja advokātu piesakās viens no

nogalināto puīšu tēviem. Sabiedrība ir neizpratnē, taču tēvs apgalvo, ka skolotājs nav vainīgs. Vai tēvam izrādīsies taisnība? Vai arī viņš grasās attaisnot sava dēla slepkavu un pakļaut pilsētu briesmām? No angļu valodas tulkojusi Renāte Kārklīņa.

Istabene ir kanādiešu rakstniece *Nitas Prouzas* (Nita Prose) debijas romāns, kas tiek tulkots un izdots vairāk nekā 40 valstīs. Autore ilgus gadus strādājusi grāmatniecības jomā un tagad pilda viceprezidentes un galvenās redaktora pienākumus Simon & Schuster izdevniecībā Kanādā. Strādājot Regency Grand viesnīcā, viņa ir pieradusi būt neredzama. Viņa uzbūžina spilvenus un nokopj netīrumus, putekļus un noslēpumus, ko viesnīcas apmeklētāji atstājuši pēc aizbraukšanas. Viņa ir vienkārša istabene – kāpēc gan lai kāds pievērstu viņai uzmanību? Tomēr Mollija nonāk uzmanības centrā, kad atrod misteru Bleku, īgnu viesnīcas viesi, pavisam mirušu guļam savā gultā. Un tas galīgi nav nekas tāds, ko viegli nokopt. Kad Mollija tiek iesaistīta patiesības meklējumos, sekojot čukstus izteiktajām

norādēm viesnīcas gaitenīs, viņa sevi atklāj spējas, par kurām nemaz nebija nojautusi. Viņa ir vienkārša istabene – tomēr pamana to, ko citi nav ievērojuši! “Istabene” ir stāsts par to, ka patiesība vienmēr nav tikai balta un melna. Dažreiz tā ir kaut kur pa vidu...No angļu valodas tulkojusi Laura Romanovska

Talija Hiberta . Sāc dzīvot, Hloja Brauna. Hloja ir noslēgta datoru speciāliste, kas strādā no mājām un rimti vada savu ikdienu. Sastopoties ar nāves briesmām, viņa saprot – kaut kas jāmaina un jāsāk dzīvot pilnu krūti. Lai padarītu dzīvi interesantāku un jēgpilnāku, viņa sastāda darāmo lietu sarakstu. Tomēr īstenot iedomāto, kā izrādās, nemaz nav tik vienkārši, un, kad visam pa vidu vēl uzrodas izskatīgais kaimiņš, kļūst skaidrs, ka Hloja piemirsusi būtisku punktu – iespēju iemīlēties! No angļu valodas tulkojusi Ligita Paegle.

Sērija Vakara romāns divas jaunas grāmatas: *Danutes Butrimas Varžu princis* un *Velgas Vigantes Kāvu klejotājs*.

Materiālu sagatvoja
Jolanta Vītola

Sports

12. augustā norisinājās Mētrienas kauss pludmales volejbolā vīriešiem 2023. Sacensībās piedalījās piecas komandas: četras no Mētrienas un viena komanda no Atašienes. Pirmo vietu izcīnīja Artūrs Fridrihsons un Armands Grudulis, otrajā vietā atstājot Imantu Čulkovu un Sergej Plaunovu, bet trešie palika Artūrs Mālnieks un Rihards Treknais.

Artūrs Fridrihsons

Makšķerēšana

Augusta mēnesī Odzijas ezerā Ivars Bogdanovs tika pie branga loma. Attēlā redzamais zandarts ir 55 cm garš un 1.3 kg smags. Grūtāk gāja ar 4,5 kg smago līdaku. Ivars makšķerēja asarus, tāpēc bija tieva makšķeraukla un mazs zivju ķeramais tīkliņš. Tomēr līdaka tika uzveikta!

Ilmārs Grudulis
Ivara Bogdanova foto

SKATLOGĀ Mētrienas „nomalietis”

Mētrienas pagasts, „Līčiši”. Droši vien ne visi „Mētrienas dzīves” lasītāji zina, kurā pagasta galā atrodas šīs mājas. Pagalms vienmēr sakopts, dobēs kupli zied krāšņās puķes. Miers un klusums. Man pretī, sirsnīgi smaidot, nāk mājas saimnieks Valdis Broks un viņa sieva Inga.

Kādu laiku atpakaļ sazvanījāties. Lūdzu piekrišanu sarunai. Norunātā dienā un stundā mans auto ierīpoja „Līčišu” pagalmā. Saruna var sākties. Sasveicinājāties, pārmijām dažas frāzes par silto laiku, par tikko novāktu ražu un ķērāmiem klāt sarunātai intervijai.

Dzīvojam Mētrienas pagasta teritorijā, bet vēsturiski jūsu mājas atradās Saikavas pagastā. Valdi, kā Tu sevi pozicionē?

Kā Mētrienas „nomalietis”. Bet protams esmu Mētrienas patriots.

Varbūt iesākumā dažus vārdus par sevi.

Dzimis un audzis esmu tepat „Līčišos”. Mācījies Mētrienas 8-gadīgajā skolā. Tad Ļaudonas vidusskolā. Vēlāk ceļš veda uz Jelgavu. Studēju Latvijas Lauksaimniecības akadēmijā. Esmu inženieris hidrotehniks.

Pēc studijām uzreiz atgriezies mājās?

Jā, atgriezies un sāku strādāt kolhozā „Līdums” par ražošanas iecirkņa vadītāju. Tad biju pagasta zemes ierīkotājs. Šajā laikā es izstrādāju Mētrienas pagasta teritorijas zemes ierīcības projektu.

Tāpat Tu esi inženieris hidrotehniks. Kas Tevi pamudināja novirzīt savu dzīvi uz militāro sfēru?

Galvenokārt pārliecība. Sākās Atmodas laiks. Tautas fronte. Tad iestājos Zemessardzē. Vēlāk man piedāvāja iestāties Zemessardzes ierindas dienestā, īsi sakot, strādāju algotu darbu. Dienesta laikā Zemessardzē tiku nosūtīts uz dažādiem militāriem kursiem Šveicē un Vācijā. Vēlāk dienestu turpināju Nacionālo Bruņoto spēku sastāvā. Profesionālā dienestā, kur nodienēju līdz 2010. gadam. Kopā militārajā dienestā pavadīju 20 gadus. Dienestā pavadītie gadi man deva lielu pieredzi un zināšanas.

Vēl viens ļoti nozīmīgs notikums bija tas, ka es satiku manu sievu Ingu. Tas ir labākais, kas ar mani notika.

Tad mēs dzīvojām Rīgā. Mazliet pievīla veselība, dienestu nācās atstāt. Parunājot ar Ingu, nolēmām pārcelties uz laukiem.

Atkal ceļš atveda uz mājām? Un vēl viens kūlenis – uzņēmējdarbība. Kāds bija sākums?

Doma par šādu biznesu bija jau iepriekš. Jau studiju gados izpētīju, ka mūsu īpašumā ir dolomīta krājumi. Kad atgriezāties, nolēmām šo ideju attīstīt. Man bija domubiedrs Agris, ar kuru tad mēs cīnījāties ar valsts iestādēm. Gribu pateikt paldies Agrim par atbalstu šajā periodā. Sākums tiešām bija ļoti grūts, bankā bija ieķīlāts viss – māja, zeme. Bet mēs nokārtojām visas atļaujas un nodibinājām uzņēmumu „DĀMIREVAS DOLOMĪTS” kurš pastāvēja līdz 2018. gadam. Mūsu sadarbība ar Agri beidzās. Nodibināju citu uzņēmumu jau kā vienīgais īpašnieks „VB DOLOMĪTS”

Vai strādā galvenokārt viens pats, vai ir algoti strādnieki?

Protams, strādāju pats. Bet kādu laiku, kad bija lielāks darbu apjoms, bija arī strādnieki. Arī ģimenes atbalsts ir ļoti svarīgs. Bez tāda atbalsta būtu grūti strādāt.

Vai dolomīta ieguve turpinās visu gadu?

Dolomīta ieguve ir atkarīga no pie-

prasījuma. Ja ir pieprasījums, būs arī piedāvājums.

Pašreiz dolomīta karjera vietā ir ezers 5,5 hektāru lielumā.

Varbūt ir jau kādas domas par citu darbības virzienu?

Kā teica Rainis „Pastāvēs, kas mainīsies!”

Mēs tik par darbu. Bet varbūt parunāsim par vaļaspriekiem?

Jā, vaļasprieki, protams, ir. Mēs ar Ingu spēlējam teātri. „Maskarādes” kolektīvs ir tas, kas dod spēkus. Mēs esam kā ģimene, kopā priecājamies, bēdājamies. Mums ļoti patīk tas, ko mēs darām.

Kad ir laiks, mums patīk ceļot. Tad patiesi var atslēgties no ikdienas rūpēm, lai atkal varētu domāt, plānot un darīt.

Paldies Tev, Valdi, un Tev, Inga, par viesmīlību. Paldies par sarunu. Lai izdodas viss iecerētais!

„Līčišos” viesojās **Anita**
Foto no ģimenes arhīva

Mājas kafejnīcu dienas Mētrienā jeb ielūdz Purva briedis

Kas ir „Mājas kafejnīcu dienas”? Tas ir īpašs pasākums, kura laikā uz vienu, divām vai pat trim dienām apmeklētājiem durvis ver improvizētas kafejnīcas, aicinot izbaudīt katru Latvijas reģionu caur kulināro piedāvājumu, tradīcijām un kultūru. Šefpavāru un viesmīļu lomās iejūtas paši vietējie iedzīvotāji, kas ikdienā parasti nav saistīti ar ēdināšanas un viesu uzņemšanas biznesu.

Akcija „Mājas kafejnīcu dienas” šogad valstī notika no jūlija vidus līdz septembra vidum. Tās laikā lauku saimniecības, uzņēmēji un entuziasti atvēra savas durvis viesiem, pārtopot par mājas kafejnīcām. Bija iespēja nogaršot vietējos ēdienus, dzērienus, baudīt jauku atmosfēru un no sirds atpūsties.

Madonas novadā ciemiņiem galdus klāja 16 mājas kafejnīcas. „Madonēšana” – tāds nosaukums dots ceļvedim, kur varēja iepazīties ar visu nepieciešamo informāciju. Madonēšanā katram kārtniekam bija ko izvēlēties un skaisti svinēt vasaru.

„Purva briedis” Mētrienas pagasta zemnieku saimniecībā „Priekuln” viesus ciemos uzņēma 11., 12. un 13. augustā. Mājas kafejnīca piedāvāja savā ģimenē iecienītus vasaras un ziemas ēdienus, kas pašu gatavoti no savā un draugu dārzos, siltumnīcās, pļavās un mežos izaudzētā un ievāktā. Ikkatra ēdiena pagatavošanā bija izmantoti pļavas un biškopības produkti.

Viesiem bija iespēja aplūkot Teiču purva augu valsti, gan arī ganību un purvmalas iemītniekus, sarunāties ar viesmīlīgajiem saimniekiem gan par bioloģisko saimniekošanu, biškopību, dabiskajām pļavām – to saglabāšanu un atjaunošanu, par dzīvošanu bez „valsts elektrības”, bet ar „saules elektrību”, kā arī iegādāties saimniecībā ražoto biškopības un mājražošanas produktus.

Tālāk ieskats pasākuma norisē un atsauksmēs.

Stāsta Andrejs Briedis par piedalīšanos pasākumā:

„Par dalību Mājas kafejnīcu dienās domājām jau 2022. gadā, taču tad nobijāmies. Arī šogad kādā brīdī bija pārdomas par to, vai esam tam gatavi un vai spēsim savā sētā pienācīgi uzņemt

apmeklētājus. Taču beigās saņēmāmies, un, šķiet, ka sanāca gana labi. Izrādījās, ka jaunākie ģimenes locekļi ir brīnišķīgi viesu sagaidītāji un labākie saimniecības gidi. Priecē tas, ka lielākā daļa apmeklētāju bija no tuvākās apkārtnes – Mētrienas un Ļaudonas pagasta un tika pārstāvētas visas vecuma grupas – gan bērni ratiņos, gan vecmāmiņas. Viens no izaicinājumiem bija tas, ka, lai arī aicinājām apmeklētājus pieteikties iepriekš, lielo vairumu pieteikumu saņēmām vien dienu vai divas pirms paša pasākuma. Bijām iecerējuši, ka iespēju robežās izmantosim savā saimniecībā izaudzētos produktus, taču šajā vasarā arī siltumnīcas dārzeņi negribēja uzvesties pēc „vidējās statistikas” – ja tomāti augustā beidzot sāka gatavoties, tad paprika pat tagad, septembrī, vēl isti nav gatava. Nācās doties pie draugiem uz Latgali, lai iepirktu iztrūkumu. Esam sapratuši, ka Mājas kafejnīcas organizēšana mums ir

pa spēkam, un jau sākam domāt par nākamā gada ēdienkarti un sētas noformējumu.”

Diena bija ļoti izdevusies šāda veida nedēļas nogales aktivitātēm, saulīte pēc daudz dienu lietainā laika un vērienīgā, postošā negaisa 7. augustā. Viesus saņēma abas baltās, draudzīgās suņu meitenes, priecīgi pavadīdamas gar žoga malu. Zaļajā zālītē zaļi – balti punktains nojumītes un galdiņi ar tieši tādām pašām galdsegām. Fascinēja tieši šī saplūšana ar dabu, īsta lauku vide, bez īpašiem izskaistinājumiem, dabiskums, arī viesmīlīgā uzņemšana. Sajūta, ka esi gaidīts, ka katram viesim tiek veltīta uzmanība, ka visa ģimene vienkopus, un bērni lieliski darbojas šajā komandā. Pārdomāta ēdienkarte un tās noformējums, ēdieni no ekoloģiski audzētiem un tepat netālā apkārtnē iegūtiem pārtikas produktiem, iespēja garšīgi paēst, degustēt daudz garšu medu, to iegādāties, vienkārši atpūsties citādi, tas viss palicis atmiņās no pasākuma. Jāsaka liels paldies Andreja ģimenei par uzdrīkstēšanos organizēt veselās trīs nedēļas nogales dienas šāda veida pasākumu. Jā, viesi atpūtās, bet ģimenei tās nebija gluži vienkāršas atpūtas dienas, bet darbiņi ar pārdomām: kā noritēs, vai izdosies, kā būs, jo viss neierasti un kas jauns. Bet bija jauki.

Lieliski atpūtās, garšīgi ēda, medu degustēja un ar uzmācīgo lapsēnu spietu karoja **Ināra, Līga un Alda**
Foto no Briežu ģimenes arhīva

Apmeklētāju atsauksmes

Izrādās, nevajag nekur tālu braukt, lai izbaudītu jaunas garšas un neticamas kulinārijas kombinācijas.

Mājas kafejnīcu dienās apmeklējām vietējo kafejnīcu „Purva briedis”. Paldies par lielisko piedzīvojumu un gardajām pusdienām. Ļoti jauki, ka ģimene uzdrīkstas un uzņemas darīt pilnīgi ko citu, kā to dara ikdienā. Paldies par sirsnīgo, smaidīgo un fantastisko sagaidīšanu. Ļoti patīkama atmosfēra un gardi ēdieni. Saņēmām saules un bišu produktu enerģiju.

Antoņina, Rasma un Lolita

Ikgadējie sporta svētki Mētrienā

Kā katru gadu arī šogad pēdējā augusta sestdienā, 26. datumā, notika Mētrienas sporta svētki. Pasākums bija ļoti apmeklēts. Skrējienā apkārt Mētrienai piedalījās apmēram 30 dalībnieki. Skrējiena uzvarētāji bērnu grupā līdz 10 gadiem: Elīna Mutore un Eduards Dmitrijevs, bet pieaugušo grupā: Loreta Mincāne un Emīls Amats. Sporta svētkos bija gan individuālo sporta veidu programma: basketbola metieni, bumbiņu lasīšana, riteņbraukšana, svara turēšana (katrā rokā 3 kg), svara bumbas celšana (24 kg), gan komandu sacensības: jautrības stafete, orientēšanās sacensības, busiņa stumšana un pludmales volejbols. Diena noslēdzās ar labāko sportistu apbalvošanu un balli.

Artūrs Fridrihsons

Skaistumu baudot

Šajā vasarā, liekas, visi ceļi veda uz Rīgu – tas bija dziesmas ceļš, dejas ceļš, visas latviešu tautas mākslas ceļš, tie saplūda kopā vienā lielā un skaistā notikumā, tautas kopībā – XXVII Vispārējos latviešu Dziesmu un XVII Deju svētkos. Šo svētku ietvaros bija noorganizēti ļoti daudz dažādu pasākumu, kuros izpaudās visa mūsu tautas kultūras daudzveidība, kas ietvēra sevī koru koncertus, koru skates finālu, tautas deju kolektīvu uzstāšanos, pūtēju orķestru un kokļu mūzikas koncertus, folkloras kopu un vokālo ansambļu uzstāšanos, svētku dalībnieku gājienu, tautas tērpu skati, kā arī tautas lietišķās mākslas un amatnieku darinājumu izstādes.

Arī mans ceļš aizveda uz svētkiem, un man bija iespēja izbaudīt daļu no visas plašās svētku programmas. Īpašas emocijas – neizsakāmu pārsteigumu, prieku un lepnumu par savas tautas mantojumu, talantu un darba tikumu piedzīvoju tautas lietišķās mākslas izstādē „Mēs”, kurā bija apkopots viss skaistākais un kvalitatīvākais, ko pēdējo gadu laikā darinājuši mūsu tautas amata meistari: audēji, keramiķi, pinēji, koka, ādas un dzintara apstrādātāji, rotu mākslinieki, puzuru meistari, rokdarbnieki. Ļoti īpaša vieta visu darinājumu vidū latviešu tautas tērpiem, tā sastāvdaļām: vainagiem, aubēm, jostām, saktām, brunčiem, lakatiem, tautiskām zeķēm un cimdiem. Ar apbrīnu izstaigāju visu izstādi, ilgāk kavējoties pie košajiem vainadziņiem un ārkārtīgi plašā lakatu klāsta, kurš sakārtots stendos pa krāsu toņu gammām. Izstādē piedalījās 1300 darbu autoru ar 3500 darbiem. Prieks, ka viņu vidū arī mētrienieši: Baiba un Einārs Dumpji ar savu keramiku, Madara Putna-Zvirbule ar saviem bērzu tāšu pinumiem, Inese Podiņa ar savām vainagcepurēm, kā arī Mētrienas aušanas projekta skolotāja Iveta Bonštate ar savu austu rūtaino lakatu. Plašs amata meistarū darinājumu klāsts bija arī Vērmaņdārzā, kur visas svētku nedēļas garumā norisinājās gadatirgus un amatnieku meistarklases.

Rīgas Vēstures un kuģniecības muzejā apmeklēju Dziesmu svētku tematikai veltīto izstādi. Te apskatei bija izlikts oriģinālais 150 gadus senais Dziesmu svētku „Līgo” karogs, ko 1873. gada svētkiem pasūtīja Leipcigā, Karaliskā galma izšūšanas darbnīcā. Tas tika izšūts no balta zīda, sarkana samta un zelta brokāta, naudu karogam saziedoja bagātas latviešu kundzes un jaunkundzes. Ikdienā šis karogs glabājas noliktavā tumšā vietā, lai ne-

apmeklēju svētku dalībnieku gājienu „Novadu dižošanās”, tajā atkal goda vietā bija latviešu tautastērps. Redzama visu novadu tautas tērpu bagātība un daudzveidība. Tautumeitām galvās izstādē redzētie mirdzošie vainadziņi, tās rotājušās ar spožām saktām, greznām villainēm un dažnedažādu rakstu un krāsu brunčiem. Bet 9. jūlijā varēju baudīt noslēguma koncertu „Kopā augšup” un kopā ar visiem kopkoru dziedātājiem izdziedāt tik daudzreiz korī dziedātās un iemīļotās sievietes un jaukto koru dziesmas.

sairtu, bet svētku pasākumos izmanto tieši tāda paša izskata karoga kopiju. Izstādē bija skatāmi arī citu neseno gadu dziesmu svētku karogi ar katriem svētkiem atbilstošu simboliku, kā arī koru karu laureātu kausi un medaļas, virsdiriģentu pušķi un nozīmes. 2. jūlijā

Svētku pasākumus apmeklēja
Valda Otvare

RAŽAS SVĒTKI
MĒTRIENAS TAUTAS NAMĀ
30. SEPTEMBRĪ 21.00

- PARUNĀSIM PAR RAŽU 2023
- PATEIKSIM PALDIĒS VIŠČAKĻAKAJIEM
- BALLEŠIM KOPĀ AR GRUPU "ROLISE"
- IEEJA - 5.00 EUR
- KATRA BIĒLETE PIEDALĀS LOTERIJĀ
- LAI PĒC IESPĒJAS VAIKĀK BIĒLETES IR LAIMĪGAS, LŪGUMS ZIEDOT KĀDU BALVINU LOTERIJĀI

ma^{na} Mētrienas
 madona pagasts

Jā, klāt ir rudens. Un klāt ir ražas novākšanas laiks. Un pavisam drīz klāt būs „Ražas svētki” Mētrienas tautas namā. Tātad 30. septembrī visi ir aicināti un mīļi gaidīti uz kopīgu atpūtu pēc saspringtiem vasaras darbiem.

Šogad katra nopirkta biļete piedalīsies loterijā! Tāpēc gribu visus lūgt padalīties ar saviem krājumiem un darba augļiem, lai pēc iespējas vairāki pasākuma apmeklētāji tiktu pie kādas balviņas.

Varat jau sākt gatavot tērpus un rezervēt biļetes! Arī loterijai paredzētās balvas esmu gatava saņemt!

9. DECEMBRĪ
EGLES IEDEĢŠANAS SVĒTKI

16.00 TEATRĀLS UZVEDUMS MĒTRIENAS TAUTAS NAMĀ
16.30 EGLES IEDEĢŠANA PIE MĒTRIENAS TAUTAS NAMA
TĒJA UN PIPARKŪKAS

IEEJA BEZ MAKSAS

14. oktobrī 18.00
svēcīšu vakars
Ozolkalna
kapos

Valsts Svētki
 MĒTRIENAS TAUTAS NAMĀ

18. NOVEMBRIĒ
20.00 SVĒTKU KONCERTS
 PIEDALĀS MĒTRIENAS TAUTAS NAMA
 AMATIERMĀKSĻAS KOLEKTĪVI
 IEEJA BEZ MAKSAS

22.00 SVĒTKU BALLE
 SPIĒĻE GRUPA "VIDROKS"
 IEEJA 5.00 EUR

ma^{na} Mētrienas
 madona pagasts

27. decembrī 19.00 Mētrienas tautas namā
GRUPAS "BARITONI" KONCERTS
"ŠAJĀ SVĒTKU SAJŪTĀ"

IEEJA - 10.00 EUR

BILEŠŪ IEPRIEKŠPĀRDOŠANA NO 1. NOVEMBRA ZVANOT 29348982

11. NOVEMBRIS
LĀČPLĒŠA DIENA

SĀKOT NO 18.00 PIEMINOT BRĪVĪBAS CĪNĪTĀJUS
 IZVEIDOSIM GAISMAS CEĻU
 CENTRA IELAS GARUMĀ LĪDZ PIEMIŅAS AKMENIM

31. DECEMBRĪ 23.00
 MĒTRIENAS TAUTAS NAMĀ

2024

VECGADA - JAUNGADA
BALLE

IEEJA 7.00 EUR

Izdevējs – Mētrienas pagasta pārvalde. Reģ. Nr. 90012689100, pagasta pārvaldes tālr. 64826034.
 Redaktore: Ināra Krjukova. Redkolēģija – Ilona Zalāne, Valda Otvare, Jolanta Vītola, Līga Pastare, Marija Beģe-Begge,
 Anna Anita Amata, Esmeralda Auziņa, Ilmārs Grudulis.
 Iespiests SIA "Erante" tipogrāfijā. Tālr. 25767030